

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

61. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](#) [t /istinyeunivedu](#) [i /istinyeunivedu](#)

Haftanın Analizi

Coğrafyamızda alevler sönmüyor...

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

İbn-i Haldun'un, "Coğrafya Kaderdir " sözü her gün karşılaştığımız yeni bir gelişme ile Ortadoğu'ya özgü olarak sürekli kendini doğruluyor adeta. Kadim uygarlıklara ve üç semavi dine ev sahipliği yapmış bu coğrafyada kan ve gözyaşını bir türlü barışa çevrelemiyor. Bölge insanının bu yönde bir gayreti de görünmüyor ve zaman zaman cılız hareketlenmeler dışında olduğu da yok. Bölge insanı bu coğrafya'da olmanın kaderini kabul etmiş durumda. İslamiyet ve arap gibi kavramlarda birleştiremiyor bu ülkeleri. Aynı dinden ve aynı etnik gruptan olanlar menfaat karşılığı hemen cephe değiştirebiliyor. Alışkanlık haline gelmiş adeta bu durum. Hiç kimse de dün böyleydi. Bugün neden böyledir demiyor ve diyemiyor. "Her ülke hak ettiği şekilde yönetilir" sözünün deney alanıdır bu ülkeler. Bölünür, parçalanır, birleştirilir, ellerinde kendi hakları olan kaynakları alınır sesleri çıkmaz.

Bunları bildikleri için Lübnan'da meydana gelen patlama sonrası Beyrut'a gelen Fransa Cumhurbaşkanı Macron "Kardeşlik ve yardım söz konusu. Yanılmayın. Çok taraflılığa ve Lübnan halkının çıkarlarına inanan Fransa rolünü oynamazsa, Lübnan'ın iç işlerine karışan İranlılar, Türkler, Suudlar ve bölgedeki diğer güçler olacak. Bu ülkelerden bazıları bunu Lübnan halkının aleyhine kendi jeopolitik ve ekonomik çıkarları için yapacak" diyebilme cesaretini gösterebiliyor. Lübnan'ı hala mandası olduğunu düşünerek hareket edebiliyor. Kendisinde Lübnan'ın içişlerine karışma hakkı görürken, eğer bunu biz yapmaz isek diğer ülkeler yapar diyecek kadar, kendisini Lübnan'ın hakimi olarak görebiliyor. Hemen konuşmasının ardından başlatılan Fransız mandası talebi ile ilgili imza kampanyası sömürgeciliğin yeni adı olsa gerek. İlk kez bir kısım insan manda yönetimine geri dönmek üzere imza topluyor. Özellikle Afrika'da Fransa'nın sömürgelerinin sözde bağımsızlıkların kabul etmiş olsa bile sömürmeye nasıl devam ettiğini önceki yazılarımda sizlerle paylaşmıştım.

Fransa, Beyrut'taki patlamayı fırsata çevirmeye çalışıyor, bunu yaparken Fransa'dan başka Lübnan'a hiçbir ülkenin yardım etmeyeceğini, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ülkelerin Lübnan'ı sömüreceklerini kendi geçmişine set çekerek ifade ediyor. Fransa, Lübnan 'daki patlamayı tekrar Ortadoğu'ya dönebilmek için bir fırsat olarak görüyor. GKRY'de elde ettiği deniz ve hava üslerini bu kapsamda değerlendirmek gerekiyor. Bu üslerle birlikte düşünüldüğünde Fransa'nın Beyrut ta ki patlama ile birlikte Lübnan'ın içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik zorlukları, yolsuzlukların Lübnan vatandaşlarında yarattığı hassasiyeti de dikkate aldığımızda bölgeye tekrar geri döndüğünü söyleyebiliriz. Bugüne kadar Suriye'de ABD'nin koruması altında kuvvet bulunduran Fransa, patlama sayesinde bölgeye daha güçlü olarak dönebilme olanağını yakalayabilir. Macron'un Beyrut ziyaretini Fransa'nın Türkiye karşılığı ile şekillenen Yeni Akdeniz stratejisi'nin bir parçası olarak görmek gerekir. Fransa, bu girişimlerle Lübnan'da Syckes-Picot anlaşması sonrası şartlarına geri dönme hedefin de önemli bir mesafe kat etmiş olacaktır.

Fransa'nın Hristiyanlardan oluşan bir devlet oluşturma çabalarının bir sonucu olarak Suriye topraklarından koparılarak devletleştirilen %20'si Fransızca konuşan Lübnan 1975 yılına kadar bölgede fark yaratan bir ülke görünümünde olmasına rağmen, bu tarihlerde başlayan iç savaş toplumsal yapıda büyük hasara yol açmış, ülke çok mezhepli, Suriye, ABD ve Fransa'nın kontrolünde olan, yapay bir devlet olmanın sancılarını yaşamış, bölgede kan ve gözyaşına

büyük katkı yapmıştır. Ayrıca, Lübnan birçok desteğe rağmen iç istikrara kavuşamamış, sürekli çatışmaların odak noktası olmuştur.

Fransa, meydana gelen patlamaya kendisine bölgeye yeni bir sömürü düzeni yaratmak amacıyla tekrar yerleşme olanağı sağlayacağı için yol vermiş olabilir. Bölgede ABD ve Fransa'nın güçlü istihbarat sistemi olduğu bilinmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1701 sayılı kararı gereği UNIFIL limanda gözlemci olarak görev yapmaktadır. Liman giriş ve çıkışlarının birçok kesim tarafından kendi menfaatlerine uygun olarak kontrol edilmekte olduğu söylenebilir. Bu kadar yoğun bir gözetimin olduğu bir limanda onarım sırasında çıkan bir yangın sonrası patlamanın olması inandırıcı gelmiyor. Önce, olayı DEAŞ'ın üstlendiği açıklandı, ancak daha sonra bu haber kaldırıldı. Tam olmasa da Hizbullah adı giderek güçlendirilerek gündem de tutulmaya çalışılıyor. Bu kimin işine geliyor, İsrail, ABD ve elbette Rusya. Hizbullah sürekli olarak hedefte tutulmaya çalışılıyor ve bu durum İsrail ve ABD'nin olası bir ortak operasyonu için kuvvetli bir gerekçe oluşturabilir. İran'ın Suriye'deki varlığından her geçen gün rahatsız olmaya başlayan Rusya'da İsrail'in Suriye güneyinde İran yanlısı milis hedeflerine yaptığı saldırılara göz yumması gibi bu gelişmeye de sessiz kalabilir. Bu durumda İran, bölgedeki etkisini önemli ölçüde kaybedebilir.

Libya'da tesis edilen Fransa- Rusya işbirliği bölgede daha güçlü bir şekilde tesis edilebilir. Bu şekilde Fransa, Kıbrıs adasından sonra Türkiye'yi çevreleme konusunda ikinci bir ciddi bir adımı atmış olabilir ve ayrıca, Lübnan münhasır ekonomik bölgesinde yer alan hidrokarbon kaynaklarından kendi şirketlerine pay vermek suretiyle yararlanabilir. Bu maksatla, Suriye münhasır ekonomik bölgesini kontrolü altında tutan Rusya ile kaynak paylaşımı konusunda işbirliğine gidebilir.

“Coğrafya Kaderdir” sözü sizin mücadelenizde, bağımsızlığınızda, karşınıza çıkan veya çıkabilecek engeller olarak düşünülmelidir. -40 ve üzeri soğuklarda veya tam tersi sıcaklarda bu sözü esas alarak savaşmayan ülke bağımsız olabilir mi? Asla olamaz. Ortadoğu'da yaşanan işte budur.

Şu konu unutulmamalıdır. Ortadoğu'da kapsamlı değişiklikler hep dışarıdan yapılan girişim ve müdahalelerle olmuştur. Tarih bir kez daha tekerrür mü etmektedir?

Meis Adası: Doğu Akdeniz'in en küçük adalarından Meis, Türkiye-Yunanistan ilişkileri açısından neden önemli?

Stelyo Berberakis- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-53706622>

Türkiye ile Yunanistan'ın, Ege ve Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlıkları ve Münhasır Ekonomi Bölgeleri (MEB alanları) ile ilgili anlaşmazlıklarının yine tehlikeli bir döneme girdiği görülüyor. İki ülke arasındaki bu anlaşmazlıkların önemli bir bölümü, Kaş ilçesinin 1.5 mil uzağındaki küçük Meis (Kastelorizo) adası ile ilgili.

Yunanistan, ana karalar gibi adaların da kıta sahanlık ve MEB hakkına sahip olduğu görüşünde. Bu nedenle Rodos gibi büyük bir adanın 78 mil uzağında bulunan Meis adasının da 'ana karalar gibi tam yetkili MEB alanına sahip olduğu' teziyle Yunanistan'ın Rodos adasının MEB alanı Meis'in MEB alanı ile birleştirme amacı, Türkiye'nin Akdeniz'deki MEB alanını Antalya körfezine sıkıştırmış oluyor.

Türkiye 'ise adaların kıta sahanlıkları - dolayısıyla MEB alanları- hakkına sahip olmadığı' tezini savunuyor.

Bu nedenle Meis gibi -üstelik küçük bir adanın- MEB hakkı olmadığı tezinden hareket ederek, Türkiye'nin Akdeniz'deki MEB alanı Kıbrıs adasına kadar uzatma hakkına sahip olduğu görüşünde.

Kıta sahanlığı nedir?

Ülke kıyılarına bitişik olan ve 200 metre derinliğe veya bu sınırın ötesindeki su derinliğinin doğal kaynaklarının işletilmesine elverişli olduğu noktaya kadar kara sularının dışında kalan deniz altı bölgelerinin deniz yatağı ve toprak altı kesiminin bütününe kıta sahanlığı deniyor. Kıyıları karşılıklı olan veya yan yana olan devletlere kıta sahanlığının sınırlandırılmasına ilişkin usul ise 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'nin 6. maddesinde düzenlenmiş durumda. Söz konusu madde uyarınca, kıta sahanlığının sınırı, kural olarak taraf devletlerin anlaşmasıyla tespit ediliyor.

Ancak, bu konuda böyle bir anlaşma yoksa ve özel durumlar farklı bir sınırı gerektirmiyorsa kıta sahanlığı sınırlandırılması eşit uzaklık ilkesine göre gerçekleşiyor.

Meis'in tarihi

Türkçe'deki Meis adını Yunancadaki 'Meğisti'den alan ve sonradan 'Kastelorizo' olarak anılan bu küçük Akdeniz adası, 1913 yılına kadar Osmanlı yönetimi altında iken denizcilik ve ticaret alanında önemli bir adaydı.

Adanın Yunan halkı 1913'te Osmanlıya karşı ayaklandığında, adadaki az sayıdaki Türk muhafızları, Girit Adası'ndan gelen güçlerin taarruzu ile adayı terk etmek zorunda kalmıştı. Ada, Osmanlıdan kopuşuyla denizcilik ve ticari önemini yitirmiş; ve halkın büyük bir bölümü Rodos, Atina hatta Avustralya'ya göç etmek zorunda kalmıştı.

Araştırmacı Prof. Vasiliki Christanthopoulou'ya göre: "..o dönemde Yunanistan, Balkan savaşlarında bulunduğu için adaya gereken desteği veremeyince Meis Adası, 1913-1915 yılları arasında kendi kendini yönetmiş; ancak 1915-1921 yılları arasında Fransızlar tarafından işgal edilmişti.1921'den 2. Dünya Savaşı'na kadar, 12 adalar gibi, İtalyanların yönetimine geçen Meis adası, 1943-1945 yılları arasında İngilizlerin eline geçti.O yıllarda nüfusu bin 500'ü (1500) bulan Ada halkı, İngilizlere karşı savaşan Nazi Almanya'sının ağır bombardımanlarından kurtulmak için İngilizler tarafından Gazze ve Portsaid gibi İngiliz yönetimi altındaki bölgelere sevk edildiler.

2. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle bin 500 Meis'li tekrar bombalanmış adalarına döndüklerinde evlerini harabeler halinde bulmuşlardı.Nitekim 1947 Paris anlaşmasıyla 12 adaların bir uzantısı olarak Meis adası da Yunanistan'a devredildi.Ada halkının nüfusu bugüne bugün ancak 500'ü buluyor.

1980'li yıllara kadar ulaşılması güç olan adaya inşa edilen havalimanı ile Rodos bağlantılı feribot seferleri adanın turizmini geliştirdi.Başta Avustralya olmak üzere başka diyarlara göç eden Meis'liler adalarını unutmamış; yaptıkları mali yardımlarla hem kendi, hem ada halkının konutları (AB'nin de mali yardımları sayesinde) tadil edilerek Meis adası bugünkü temiz, düzgün ve tipik ada görünümünü kazanmış oldu..

Az sayıdaki ada sakini Ankara ile Atina arasındaki siyasi ve enerji bazen askeri sürtüşmeleri, her ne kadar kendi adalarını ilgilendiriyorsa da uzaktan takip ediyorlar.

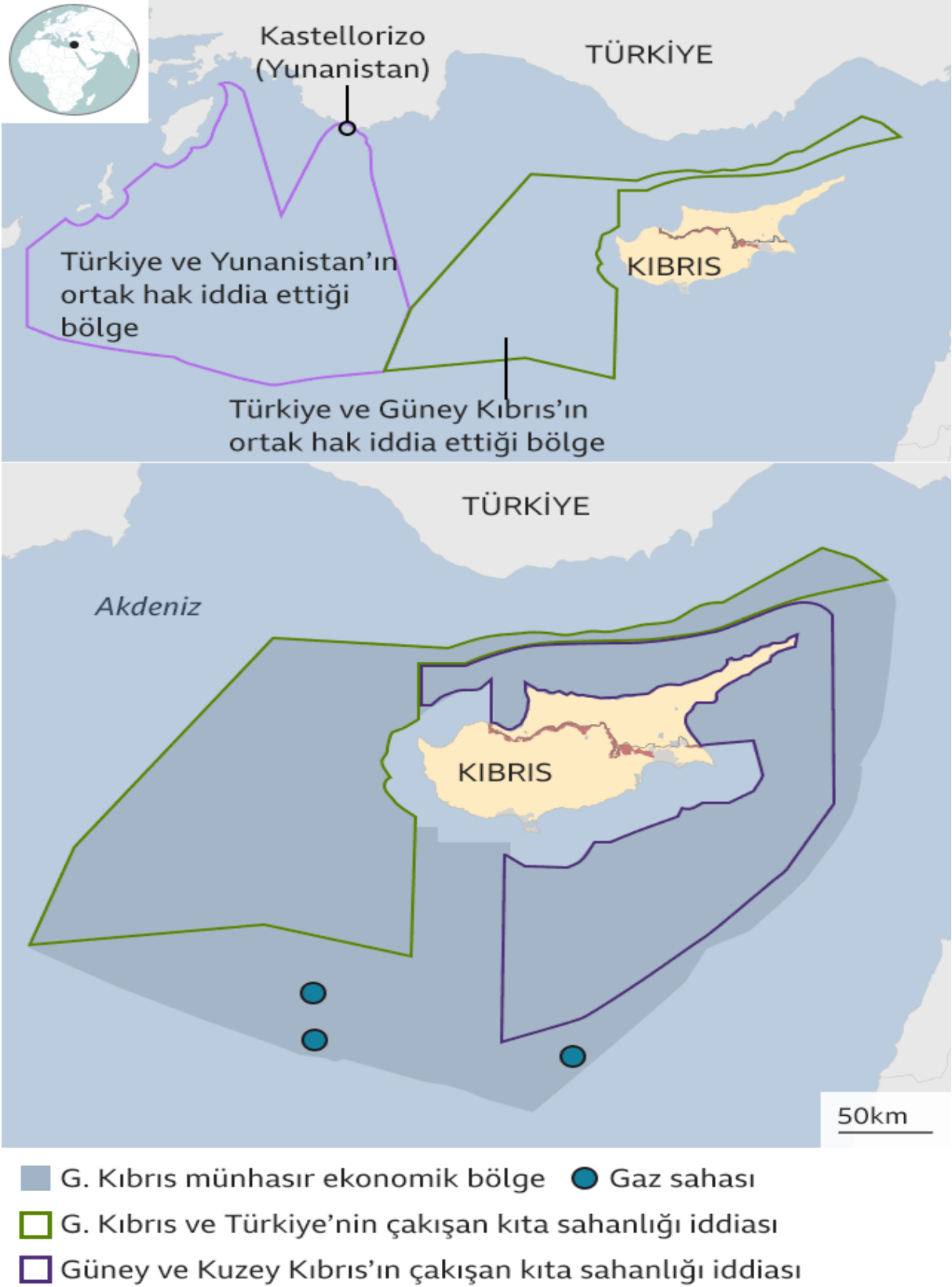
Yunan yayın organlarına konuşanlar, "..biz karşı kıyıda ki Türklerle iyi geçiniyoruz. Biz onlara onlar bize geliyor.. hiç bir şeyden korkmuyoruz.." diyorlar ancak kendi etraflarında dönen gelişmelerden de kaygı duymuyor değiller.

Mega TV'nin programına konuşan Ada sakinlerinden Rozalyn, "..Türk komşularla dostluk ilişkilerimiz var. Hemen her gün teknelerle geliyor; her yıl kaldıkları otellerde kalıyorlar, birbirimizin adını biliyoruz. Onlar Yunanca biz Türkçe konuşmaya çalışıyoruz. Bir evlilik bile oldu aramızda. Arada çıkan gerginliklere rağmen ilişkilerimizde, ticaretle ve karşılıklı ziyaretlerimizde değişiklik olmuyor. Bazen tanık olduğumuz alçak uçuşların çıkardığı korkunç gürültüden bizler değil; adayı ziyaret eden yabancı turistler ürküyor, korkuyorlar.. Bizler alıştık.." diyor.

Adanın başka bir sakini olan Christina, başka bir TV kanalında "..karşımızdaki Kaş ile aramızda tekne ile 20-25 dakikalık bir mesafe var. Kaş'a her gittiğimizde alışveriş yaparak dönüyoruz. Orada fiyatlar çok daha ucuz. Dostlarımız bize yardımcı oluyor; onlar geldiğinde bir onlara yardımcı oluyoruz.." şeklinde konuşuyor.Adadaki manavlar ise her Cuma karşı kıyıya geçip; sebze, meyve alışverişi yapıp daha sonra kendi mağazalarında ada sakinlerine satıyor.

Adalılar, karşı kıyıda ki Türklerle ilişkilerin ne denli iyi olduğunu anlatmak için ".. ciddi bir hastalık durumunda Rodos gibi bize en yakın adadan helikopter beklemek yerine; karşıya geçerek oradaki hastanelere gittiğimiz oluyor.. Türk/Yunan ilişkilerinin elbette düzelmesinden yanayız. Biz adalılarla karşı kıyıda ki Türkler arasındaki ilişkiler gibi olmasını istiyoruz.. Savaş istemiyoruz.." diyorlar.

Doğu Akdeniz’de Türkiye - Yunanistan anlaşmazlığı

Kaynak: Petroleum Economist, S&P Global

BBC

Koronavirüs: BM destekli araştırmaya göre Covid-19 krizi Türkiye'de kadınların iş yükünü artırdı

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-53667650>

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) desteğiyle hazırlanan kapsamlı bir araştırma, Türkiye'de Covid-19 krizinin toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümü üzerinde değişikliklere neden olduğunu ortaya koydu.

Araştırmaya göre salgın döneminde kadınların hem hane içi ücretsiz alanda hem de ücretli çalışma alanında çalışma saatleri ve iş yükü arttı. Aynı dönemde erkeklerin toplam ortalama günlük iş yükü ise azaldı.

Mayıs ayında salgın nedeniyle evde kalma sürecinde gerçekleştirilen anket, okulların kapanması, çocuk, yaşlı ve hasta bakım ihtiyaçlarının artması, mal ve hizmetlere erişimde ortaya çıkan zorluklar nedeniyle "hane içi üretim ve bakım" emeğine eşi görülmemiş bir artış olduğunu ve bu talep artışına cevap veren temel aktörün kadınlar olduğunu gösteriyor.

UNDP destekli araştırma notu, KONDA'nın küresel salgın anketindeki zaman kullanımına ilişkin sorulara verilen yanıtların, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi'nden iki bilim kadını (İpek İlkaracan ve Emel Memiş) tarafından hazırlanan ve daha sonra ayrıntılı bir rapor halinde yayımlanacak olan analizine dayanıyor.

Araştırmada koronavirüs krizinin nüfusun önemli bir bölümü açısından istihdam sorunu yarattığı ve çok insanın iş ve gelir kaybına uğradığı aktarılıyor.

Araştırmaya göre salgın nedeniyle toplam iş ve gelir kaybı yaşadığını belirtenlerin oranı erkeklerde yüzde 54, kadınlarda yüzde 32. Dolayısıyla erkeklerin toplam iş ve gelir kaybı kadınlara kıyasla neredeyse iki kat daha yüksek görünüyor.

Fakat, rakamlar salgın öncesinde "istihdam edilen" kesimle sınırlandırıldığında kadınların istihdam süreçlerinde daha yüksek bir riskle karşı karşıya kaldıkları kaydediliyor. Yani salgın öncesi ücretli bir işte çalışanlar kesime bakıldığında, kadınların yüzde 31'inin, erkeklerin ise yüze 18'inin işten çıkarıldığı, kadınların istihdam ya da gelir kaybı riskinin çok daha yüksek olduğu görülüyor.

Araştırmaya göre, aynı dönemde yine kadınların erkeklere göre ücretli izin hakkından da daha sınırlı yararlanabildikleri ve kadınların salgın döneminde evden çalışmaya geçme olasılığının erkeklere göre iki kaç fazla olduğu ortaya çıkıyor.

UNDP araştırma notunda, salgın döneminde ilan edilen evde kalma tedbirleri nedeniyle gerek erkeklerin gerekse kadınların ücretsiz iş yükünün arttığı ancak kadınların, erkeklerin neredeyse 4 katı daha fazla ücretsiz emek harcayarak bu yükün önemli bir kısmını omuzlarında taşıdığı kaydediliyor.

Araştırmaya göre salgın döneminde artan ücretsiz iş yükü kadınlar için günde 2,9 saatten 4,5 saate, erkekler için günde 0,3 saatten 1,1 saate çıkıyor.

Toplam ücretli ve ücretsiz iş yükü birlikte değerlendirildiğinde de araştırma erkeklerin çalışma sürelerinin günlük ortalama 1,2 saat azalarak 4,3 saate indiğini ama kadınların toplam çalışma sürelerinin günde bir saat artarak günde 5,5 saate ulaştığını gösteriyor.

Çalışmada, örneklemin büyük çoğunluğunu ve toplamın yüzde 86'sını oluşturan çocuklu çiftlerden oluşan hanelerde, toplumsal cinsiyete göre iş yükü dağılımı bakımından benzer bir eğilimin ortaya çıktığı ve kadınlarla erkekler arasında toplam çalışma süreleri arasındaki farkın salgın öncesine göre açıldığı kaydediliyor

Buna karşılık araştırma notunda, "evli çiftlerden oluşan hanelerdeki erkek ve kadınların ücretli, ücretsiz ve toplam çalışma süreleri arasındaki farkta yaşanan değişim, istihdam durumu ve koşulları ile çocuk sahibi olup olmamalarına göre büyük farklılık göstermektedir" deniyor.

Çalışan çiftler bakımından bu konudaki rakamlar, salgın öncesinde günde ücretli ve ücretsiz 7,7 saat çalışan bir kadının salgın döneminde günde 9,2 saat çalışmaya başladığını gösteriyor. Halen ücretli çalışmayı sürdüren kadınlarda çalışma saatleri 10 saati geçiyor. Erkeklerin ise salgın öncesi günde ortalama 7,7 saat olan ücretli ve ücretsiz toplam çalışma süresinin 7,6 saate indiği görülüyor. Araştırma çocuklu çiftlerden oluşan hanelerde kadınların ücretsiz ev içi emeğinin de çocuksuz ailelere göre daha fazla arttığına işaret ediyor.

Salgınla birlikte büyüyen ücretsiz ve toplam çalışma saatlerindeki toplumsal cinsiyet uçurumlarına rağmen, çalışma ilginç bir bulgu olarak erkeklerin ücretsiz çalışma sürelerindeki göreceli artışa dikkat çekiyor.

"Salgın nedeniyle evden ücretli çalışmaya geçen erkeklerin hane içi ücretsiz çalışma süresinde, küresel salgın öncesine oranla beş kat artış meydana gelmiştir" denilen araştırmada aynı zamanda hem kadınlar hem erkeklerin yüksek oranda ev işlerinin erkek ve kadın arasında daha eşit paylaşılması gerektiğini belirttiklerine de vurgu yapılıyor.

UNDP destekli araştırma sonuçta genel olarak salgın döneminde kadınlar ve erkeklerin günlük ücretli çalışma saatleri, istihdamdaki düşüşle paralel olarak azalırken, kadın ve erkeklerin birlikte yaşadığı hanelerde ortalama olarak kadınların iş yükünün arttığı erkeklerinkinin ise azaldığı sonucuna varıyor.

Araştırma notuna göre bu bulgular "bakım işlerinden kaynaklanan hane içi ücretsiz emek yükünün sınırlanması ve kadınlar ve erkekler arasında daha eşitlikçi dağılımı yönündeki politikalara yönelik acil bir ihtiyacı göz önüne seriyor."

Bu doğrultuda iş gücü piyasası düzenlenmeleri geliştirilmesi ve bakım hizmetlerinin etkin bir şekilde sunumunun, kadınların işgücüne katılımı ve "kadınlar ile erkeklerin ekonomik fırsatlara erişimleri açısından" dönüştürücü bir değişimin önünü açacağı kaydediliyor.

Patlama Öncesi ve Sonrası Beyrut Limanı

<https://tr.sputniknews.com/foto/202008061042604433-beyrut-limaninin-patlama-oncesi-ve-sonrasi-uydu-goruntuleri/>

Lübnan art arda ekonomik krizlerin etkisine girdi

Lübnan hükümetinin 17 Ekim 2019'da aldığı vergi paketi kararları, ülkede geniş çaplı protestoları başlatırken, yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) yansımaları, Lübnan lirasının değer kaybı ve son olarak Beyrut'taki liman patlaması ekonomik krizi daha da derinleştirdi

LÜBNAN'DA SON DÖNEMDE MEYDANA GELEN OLAYLAR

EKİM GÖSTERİLERİ

- Lübnan hükümetinin 17 Ekim 2019'da aldığı vergi paketi kararları, ülkede protestoların başlamasının ana nedeniydi
- Petrol ürünleri ve sigaraya verginin artırılması ve WhatsApp uygulaması üzerinden iletişimden aylık 6 dolar vergi alınmasını kapsayan Vergi paketi sonrası protestolar başladı ve hükümet istifa edene kadar açık grev ilan edildi
- Aynı gün güvenlik güçleri ve askerler ile göstericiler arasında başbakanlık binası önünde çatışma çıktı

HÜKÜMETİN İSTİFASI

- Saad el-Hariri'nin krizin çözümü için hükümet ortaklarına çağrısından sonra Lübnan Güçleri Partisi'nden 4 bakan istifa etti
- Olaylar üzerine birçok kentte meydanlarda büyük gösteriler düzenlendi. Eğitim sektörü, kamu kurumları ve bankalar grev başlattı
- Hariri'nin yeni bir reform paketi açıklamasına rağmen hükümetin istifası konusunda ısrarcı olan göstericiler protestolara devam etti
- Hükümetin tüm çabaları başarısız oldu Başbakan Hariri 29 Ekim'de istifasını sundu

LÜBNAN LİRASININ DÖVİZ KARŞISINDAKİ DEĞER KAYBI

- Ülkedeki siyasi ve ekonomik çalkantılar Lübnan lirasının Mayıs ayı başından itibaren yüzde 85 değer kaybetmesine neden oldu
- Ülkede kur sabitlenince de yerel para birimi Lübnan lirasının değer kaybı devam etti. Bugün resmi kura göre 1 ABD doları, 1500 Lübnan lirası olmasına rağmen karborsada 8 bin lira civarında işlem görüyor
- Binlerce Lübnanlı kendilerini birkaç ay içinde işini kaybetmek yada maaşının kesintiye uğramasıyla karşı karşıya buldu
- Bu durum resmi verilere göre ülkede işsizlik oranını yüzde 35'in üzerine çıkardı

FİYATLARDAKİ AŞIRI ARTIŞ

- Ekonomik kriz, ülke piyasasındaki gıda ve temizlik gibi temel ihtiyaç ürünlerinin fiyatlarına yansıdı
- Lübnan devlet bankalarından El-İtimad Bankası'nın açıkladığı verilere göre gıda ve giyim ürünlerinde yüzde 200 artış yaşandı

KORONAVİRÜS YANSIMALARI

- Virüsün ülkede hızla yayılması tüm dünyada olduğu gibi Lübnan'da da bazı önleyici tedbirleri beraberinde getirdi
- Lübnan resmi makamlarının tahminlerine göre, Kovid-19'un ekonomideki yansımaları 2020'de Lübnan Gayri Safi Yurt İçi Hasılasında (GSYİH) yüzde 12'den fazla daralmaya neden olacak

TAHVİL ÖDEMELERİ

- Lübnan, tarihinde ilk kez 30 milyar doları aşan eurobond tahvil senetleri ödemelerinin 1,2 milyar dolarlık aiddat ödemesinde temerrüde düştü
- 2020'de vadesi dolacak toplam 4,6 milyar dolarlık eurobond tahvil senetleri ödemelerinin, ülkenin döviz rezervlerini korumak amacıyla yapılmayacağı açıklandı

DİŞ REZERVLER

- Lübnan Merkez Bankası resmi verileri, ülkenin döviz rezervlerinin geçtiğimiz Temmuz ayında aylık bazda yüzde 6,5 düşüşle 30,8 milyar dolara gerilediğini belirtti
- Döviz rezervleri 2019 yılında yıllık yüzde 7 düşüşle 37,77 milyar dolara gerilerken, altın dahil toplam dış rezervler geçen yılın sonunda yaklaşık 51,66 milyar dolar olmuştur

GENEL BORÇ

- Lübnan, gayri safi yurtiçi hasıla değerinin yaklaşık yüzde 170'ine denk gelen 92 milyar doları aşan genel borç yükü altında bulunuyor
- Lübnan'ın, 20 milyar dolardan fazla dış destek alması gerekiyor. Bu desteğin 11 milyarı 2018'de Paris'te düzenlenen "CEDRE" konferansı tarafından onaylanan, ancak henüz üzerinde anlaşmaya varılmamış bir ekonomik reform programı çerçevesinde verilmesi bekleniyor

IMF GÖRÜŞMELERİ

- Lübnan Ekonomi ve Ticaret Bakanı, Lübnan'ın Uluslararası Para Fonu (IMF) ile çalışmasının tek çözüm gibi durduğunu açıklamıştı
- IMF ile Lübnan arasındaki 10 milyar dolarlık kredi için yapılan görüşmeler kurumlar arası gerginlik yaratan finansal kayıpların büyüklüğü konusundaki anlaşmazlıklar nedeniyle geçtiğimiz günlerde durdu

BEYRUT LİMANI PATLAMASI

- Beyrut Limanı'nda 4 Ağustos'ta patlayıcı maddelerin bulunduğu 12 numaralı depoda önce yangın çıkmış, ardından tüm kenti sarsan çok güçlü patlama meydana gelmişti
- Lübnan Sağlık Bakanı Müsteşarı Rıza el-Musavi, söz konusu patlamada hayatını kaybedenlerin sayısının 154'e yükseldiğini, yaralı sayısının da yaklaşık 6 bin olduğunu açıklamıştı
- Patlamanın etkisiyle büyük zarar gören Beyrut Limanı, Lübnan'da tahıl, gıda maddeleri ve ilaçların tutulduğu en büyük depolama alanı olarak kullanılıyordu

08.08.2020

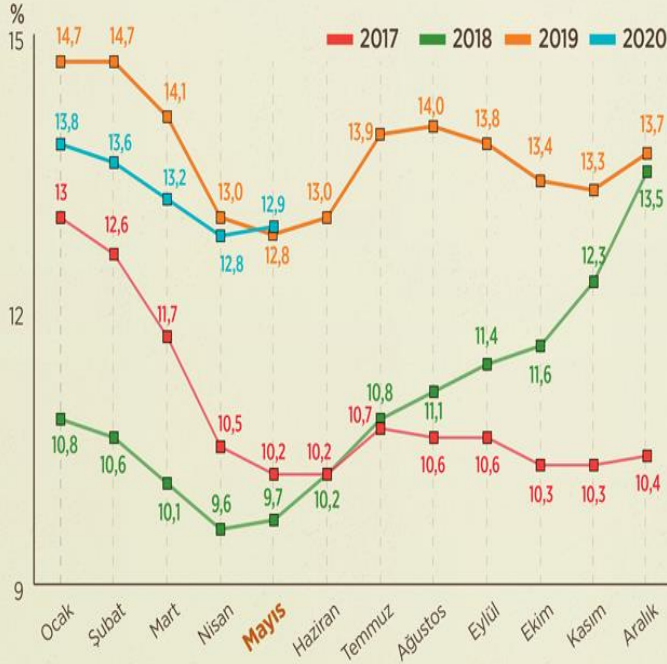
AA
ANADOLU AJANSI
İC

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/19706>

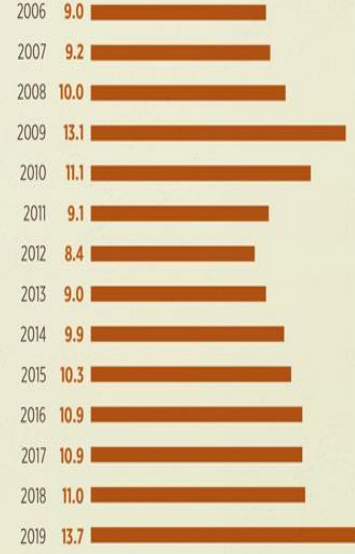
İş gücü İstatistikleri

(MAYIS, 2020)

Türkiye'de işsizlik oranı, mayısta geçen yılın aynı ayına göre 0,1 puan azalışla yüzde 12,9 oldu. Söz konusu dönemde işsiz sayısı 331 bin kişi azalarak 3 milyon 826 bin kişi olarak kaydedildi

YILLARA GÖRE İŞSİZLİK ORANI

Türkiye genelinde **mayıs ayına ilişkin** mevsim etkilerinden arındırılmamış temel iş gücü göstergeleri (15 ve daha yukarı yaştakiler)

NÜFUS
62,4 MİLYON

İŞ GÜCÜ
29,7 MİLYON

İSTİHDAM
25,9 MİLYON

İŞSİZLİK ORANI
%12,9
(3,82 MİLYON)

İŞ GÜCÜNE KATILMA ORANI
%47,6

İSTİHDAM ORANI
%41,4

10.08.2020 Kaynak: TÜİK

AA
ANADOLU AJANSI
100 yıl
1949-2019

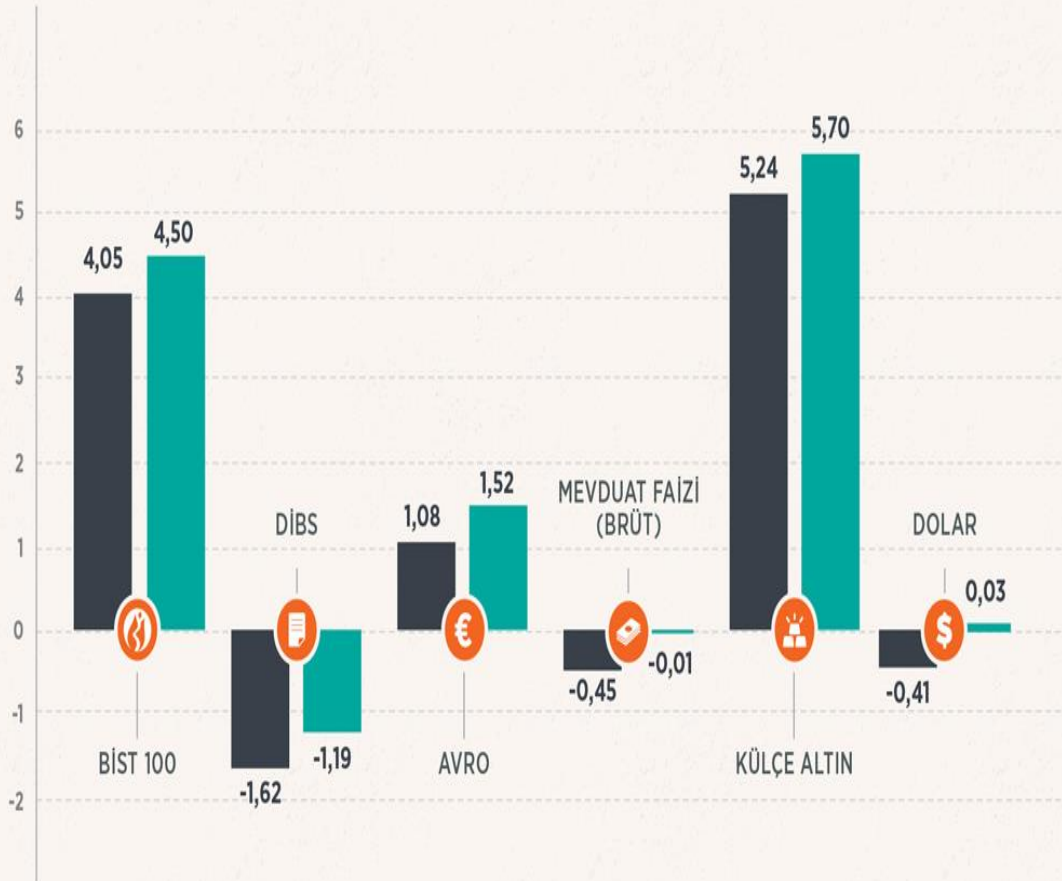
<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/19716>

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları

(Temmuz, 2020)

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ve Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ile indirgenmiş reel getiri oranları, temmuzda en fazla reel getiri külçe altından sağlandı

- Yİ-ÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı (%)
- TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranı (%)

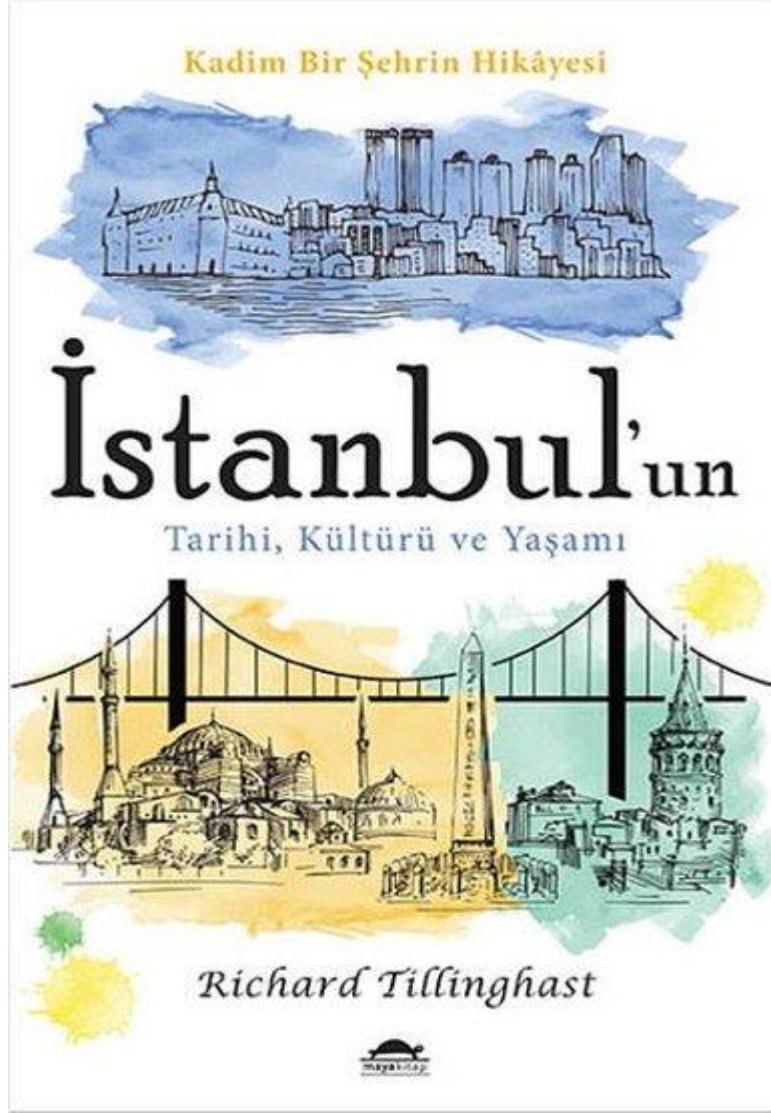

07.08.2020 Kaynak: TÜİK

AA
ANADOLU AJANSI
100
1969

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/19695>

Kitap Tavsiyesi

Yazar, araştırmacı ve seyyah Richard Tillinghast, 50 yıla dayanan gözlemleri ve yaptığı kapsamlı araştırmalar ışığında İstanbul'un imparatorluklar şehriden bir metropole dönüşümünün hikâyesini anlatıyor. Şehrin Bizans, Osmanlı ve Türk köklerinden beslenen sanatının, mimarisinin, kültürünün, tarihinin, edebiyatının ve mutfağının bütün detaylarına iniyor. Tillinghast rehberliğinde şehrin sokaklarını, müzelerini, saraylarını, camilerini, kiliselerini, restoran ve çarşılarını gezerken hem Konstantinopolis'i hem de İstanbul'u bir arada yaşadığınızı hissedeceksiniz. Roman tadındaki bu kitapta Bizans imparatorları, din adamları ve saray eşrafının hayaletleri Osmanlı sultanları, şairler ve dervişlerle kol kola geziyor. İstanbul'un tarihi, kültürü ve yaşamı hakkında bir rehber niteliğinde olan bu kitabı okuduğunuzda Şehirlerin Kraliçesi İstanbul'u yeniden keşfedeceksiniz.